

**POLITECHNIKA
GDAŃSKA**

WYDZIAŁ INŻYNIERII LĄDOWEJ
I ŚRODOWISKA

Katedra Konstrukcji Betonowych
dr hab. inż. Maciej Niedostatkiwicz, prof. uczelni

22.06.2021r.

I.dz. 04/06.2021/KKB

Recenzja rozprawy doktorskiej pt.

**Wpływ polimerowego złącza podatnego
na pracę połączonych elementów betonowych**

autorstwa mgr inż. Łukasza Zdanowicza

wykonanej na Wydziale Inżynierii Lądowej Politechniki Krakowskiej

1. Podstawa opracowania

Podstawą realizacji recenzji jest pismo Dziekana Wydziału Inżynierii Lądowej Politechniki Krakowskiej prof. dr hab. inż. Andrzeja Szaraty z dnia 24 kwietnia 2021r. i dołączona do niego rozprawa doktorska mgr inż. Łukasza Zdanowicza pt. *"Wpływ polimerowego złącza podatnego na pracę połączonych elementów betonowych"* wykonana pod kierunkiem dr hab. inż. Arkadiusza Kwietnia, prof. PK jako Promotora i dr inż. Szymona Seręgi jako Promotora Pomocniczego.

2. Ogólna charakterystyka rozprawy

Recenzowana rozprawa doktorska dotyczy tematyki diagnostyki złączy podatnych realizowanych w elementach betonowych z zastosowaniem polimerów. Praca jest napisana w języku polskim. Dysertacja liczy 242 numerowane strony formatu A4 i składa się z 6 Rozdziałów: (1) *Wstęp*, (2) *Stan wiedzy*, (3) *Materiały*, (4) *Badania własne*, (5) *Analiza numeryczna*, (6) *Podsumowanie i wnioski*, poprzedzonych streszczeniem w języku polski i angielskim, spisem treści oraz spisem oznaczeń stosowanych w pracy. Bibliografia obejmuje sporo, bo ponad 250 pozycji literatury. W pracy znajdują się spis ilustracji, spis tabel, jak również spis publikacji Autora, które powstały w okresie przygotowywania rozprawy doktorskiej.

3. Treść rozprawy

Rozdział 1 (*Wstęp*) stanowi wprowadzenie w tematykę związaną z realizacją złącza podatnego, w szczególności z wykorzystaniem materiałów jakimi są polimery. W tej części pracy określono problem naukowy, który został poddany analizie i przedstawiony w dalszej treści rozprawy doktorskiej, jak również scharakteryzowano zakres pracy doktorskiej.

W Rozdziale 2 (*Stan wiedzy*) przedstawiono zagadnienie na temat przyczyn tzw. odkształceń wymuszonych, przywołano przykładowe uszkodzenia i usterki elementów konstrukcyjnych spowodowanych

POLITECHNIKA GDAŃSKA
WILIS Katedra Konstrukcji Betonowych
ul. G. Narutowicza 11/12
80-233 Gdańsk

Zastępca Kierownika Katedry
Kierownik Regionalnego Laboratorium Budownictwa
tel. +48 58 347-22-31
e-mail: maciej.niedostatkiwicz@wilis.pg.gda.pl
www.wilis.pg.edu.pl

Sekretariat Katedry
tel. +48 58 347-10-57
e-mail: malgorzata.zaborska@wilis.pg.gda.pl

Wpłynęło dnia 30.06.2021
L.dz. 10.510.2.3.2021
Wydział Inżynierii Lądowej
I. Niedostatkiwicz

występowaniem tego typu odkształceń. Podano również aktualne, stosowane powszechnie metody naprawy tego typu dysfunkcji elementów konstrukcyjnych.

Rozdział 3 (*Materiały*) obejmuje obszerny przegląd literatury przedmiotu rozprawy doktorskiej. Zawarto w nim między innymi informacje dotyczące właściwości mechanicznych złącza podatnego elementów betonowych, szczegółowo opisano popularne modele teoretyczne opisujące pracę zarówno betonu, jak również polimeru w różnych warunkach obciążenia. W tej części pracy scharakteryzowano także ideę złącza podatnego.

W Rozdziale 4 (*Badania własne*) przedstawiono w sposób syntetyczny wyniki badań własnych przeprowadzonych w skali laboratoryjnej, skoncentrowanych na badaniach podstawowych jakimi są czteropunktowe zginanie oraz jednoosiowe rozciąganie. Rozdział ten zawiera również wyniki badań które należy uznać za próbę badań parametrycznych.

Rozdział 5 (*Analiza numeryczna*) zawiera uzyskane wyniki obliczeń wykonanych z zastosowaniem programu komercyjnego. Zakres wykonanych obliczeń był rozszerzony w stosunku do zrealizowanych badań doświadczalnych.

W Rozdziale 6 (*Podsumowanie i wnioski*) zamieszczono podsumowanie oraz wnioski i uwagi końcowe z przeprowadzonych badań, poszerzone o kierunki dalszych możliwych do realizacji badań tematycznie związanych z realizacją złącza podatnego z zastosowaniem materiałów jakimi są polimery.

Rozprawa zakończona jest wykazem literatury zawierającym pozycje zarówno krajowe, jak również zagraniczne. Zasadniczo uwzględniono pozycje literatury naukowej oraz naukowo-technicznej odzwierciedlające współczesny poziom wiedzy w zakresie tematyki stanowiącej przedmiot rozprawy doktorskiej. Pracę uzupełnia spis ilustracji oraz spis zamieszczonych w rozprawie doktorskiej tabel, ponadto w pracy znajduje się zestawienie publikacji Autora, które powstały w okresie przygotowywania rozprawy doktorskiej.

4. Ocena rozprawy i uwagi krytyczne

Problemem naukowym, będącym celem pracy była analiza możliwości zastosowania polimerów do realizacji złącza podatnego w elementach betonowych przeprowadzona w aspekcie oceny efektywności pracy tego złącza. Rozważania dotyczące przedmiotowego problemu zrealizowane zostały na podstawie szczegółowej analizy teoretycznej, eksperymentów doświadczalnych przeprowadzonych w skali laboratoryjnej oraz na podstawie wykonanej analizy numerycznej z wykorzystaniem programu komercyjnego.

Złącza podatne należą do grupy rozwiązań inżynierskich które umożliwiają naprawę uszkodzonych elementów, w tym elementów betonowych, a w konsekwencji czego ponownego uzyskania możliwości przenoszenia obciążeń zewnętrznych bez postawiania uszkodzeń w części przyległej naprawianych powierzchni. Na uwagę zasługuje w tym miejscu fakt, że problemem z którym spotykamy się w codziennej praktyce inżynierskiej jest możliwość ponownego powstania uszkodzenia lub lokalnej usterki w miejscu wykonanej naprawy.

Przeprowadzone wcześniej przez innych badaczy eksperymenty doświadczalne pokazały, że zastosowanie złącza podatnego z użyciem polimerów może prowadzić do istotnego ograniczenia lub wręcz likwidacji możliwości powstawania uszkodzeń w strefie poddanej naprawie oraz, że w przypadku zastosowania polimerów wtórne uszkodzenia w obszarze połączenia podatnego będą miały przewidywalny kształt oraz nie powodują zwiększonej destrukcji elementów betonowych.

Autor rozprawy doktorskiej zaproponował własny (autorski) zakres badań, w oparciu o podstawowe badania mechaniczne jakimi jest czteropunktowe zginanie i jednoosiowe rozciąganie, które umożliwiają jednak sformułowanie wniosków na temat zależności pomiędzy postacią zniszczenia złącza podatnego wykonanego w strefie osłabionej (po wykonaniu nacięcia wymuszającego zniszczenie) dla przypadku: a) po wcześniejszym kontrolowanym rozcięciu i sklejeniu oraz b) po zniszczeniu i ponownym sklejeniu w miejscu uszkodzenia (zniszczenia ciągłości elementu).

Należy wyraźnie podkreślić, że dostępne źródła literaturowe nie podają informacji na temat mechanizmu zachowania się betonu w strefie przy (wzdłuż) wykonanego połączenia podatnego. Dotyczy to zarówno przypadku połączenia pierwotnego, jak również połączenia wtórnego.

W ocenie Recenzenta podjęta w pracy tematyka jest aktualna i ważna z praktycznego punktu widzenia, a zakres pracy łączy badania doświadczalne i analizy teoretyczne. W wyniku prowadzonych prac opracowano oryginalną metodykę pozwalającą na zbliżoną do wiarygodnej identyfikację właściwości złącza podatnego, a w konsekwencji umożliwiającą próbę formułowania wniosków na temat efektywności pracy tego złącza, rozumianą jako zdolność w przenoszeniu obciążeń zewnętrznych. Jest to szczególnie ważne dlatego, że wnioski wynikające z przedmiotowej rozprawy doktorskiej mogą znaleźć częściowe odniesienie do realnych problemów inżynierskich z którymi spotykamy się we współczesnym budownictwie. Recenzent ma jednak nieodparte wrażenie, że wyniki badań doświadczalnych przedstawione w pracy posiadają liczne ograniczenia, a ich zakres ograniczony jest do elementów w skali laboratoryjnej.

Zakres, jaki obejmuje rozprawa związany jest z celem pracy i można go przedstawić w następujących punktach:

- dokonanie krytycznego przeglądu literaturowego w zakresie właściwości połączeń podatnych oraz prowadzonych dla tego rodzaju próbek badaniach,
- próba usystematyzowania bazy wiedzy dotyczącej mechanizmów zniszczenia złączy podatnych,
- wykonanie badań doświadczalnych w oparciu o proste testy mechaniczne dla różnych wariantów złącza podatnego oraz z uwzględnieniem typoszeru różnego rodzaju polimerów (PT i PS),
- przeprowadzenie badań doświadczalnych w warunkach laboratoryjnych z wykorzystaniem dodatkowych metod pomiarowych (*DIC-Digital Image Correlation* (*PIV-Particle Image Velocimetry*)) oraz sformułowanie na ich podstawie wniosków,
- wykonanie dodatkowych badań doświadczalnych o charakterze parametrycznym,
- wykonania kontrolnych obliczeń numerycznych, w tym dla przypadków nie poddanych analizie doświadczalnej,
- podsumowanie wraz ze sformulowaniem wniosków naukowych i praktycznych oraz podanie kierunków dalszych badań mających na celu rozszerzenie i udoskonalenie wyników badań doświadczalnych oraz analiz teoretycznych.

W odczuciu Recenzenta za najważniejsze oryginalne elementy rozprawy można uznać:

- uporządkowany przegląd literatury tematycznie związanej z przedmiotem rozprawy doktorskiej umożliwiający na wstępnym etapie czytania pracy wyrobienie sobie opinii o aktualnym poziomie wiedzy (informacji) odnośnie możliwości zastosowania polimerów do realizacji złącza podatnego z elementów betonowych,
- próba uporządkowania istniejących, wcześniejszych wyników badań i doświadczeń innych badawczy, jak również badań własnych,
- próba charakterystyki złączy podatnych na bazie polimerów pod kątem ich efektywności pracy przy uwzględnieniu rodzaju zastosowanego polimeru oraz geometrii przekroju elementu betonowego,
- zastosowanie pomiarowej metody optycznej (*DIC-Digital Image Correlation (PIV-Particle Image Velocimetry)*) do ilościowej oceny zachowania się polimeru oraz betonu w strefie złącza podatnego,
- wprowadzenie pojęcia energii zniszczenia oraz miary tej wielkości w funkcji do wielkości ugięcia i CMOD (rozwarości nacięcia), próba ilościowego oszacowania energii zniszczenia dla różnych wariantów złącza podatnego,
- wykonanie obliczeń numerycznych, w zakresie umożliwiającym rozpoczęcie tworzenia bazy wiedzy pozwalającej na właściwą ocenę parametrów i cech polimerów przewidzianych do realizacji złącza podatnego bez konieczności wykonywania pracochłonnych i czasochłonnych badań doświadczalnych,
- przejrzyste i czytelne graficzne przedstawienie uzyskanych wyników,
- docelowa możliwość wykorzystania otrzymanych rezultatów badań i analiz jako podstawa do próby formułowania szczegółowych zaleceń w zakresie upowszechnienia zastosowania polimerów w realizacji złącza podatnego elementów betonowych.

5. Uwagi ogólne

Poniżej zamieszczono uwagi ogólne odnoszące się do opracowanej rozprawy doktorskiej.

- 5.1 Praca posiada nieprecyzyjnie określony cel. W ocenie Recenzenta ocena efektywności złączy podatnych realizowanych w elementach betonowych z zastosowaniem polimerów powinna być działaniem końcowym, na podstawie wielowątkowej analizy. W omawianej pracy celem jest zarówno ocena efektywności, rozumianej jako nośność, jak również przeprowadzenie analizy parametrycznej, rozumianej jako wpływ geometrii złącza, która właśnie decyduje o efektywności tego rozwiązania.
- 5.2 Badania doświadczalne ograniczone są do skali laboratoryjnej, brak jest wyników badań dla elementów konstrukcyjnych w skali naturalnej, w tym wyników badań polowych.
- 5.3 W przypadku badań modelowych studia parametryczne ograniczone zostały do badań w zakresie materiałowym. Brak jest analizy wpływu parametrów zmiennych samej metody na uzyskiwane wyniki- dotyczy to w szczególności metody optycznej *DIC-Digital Image Correlation (PIV-Particle Image Velocimetry)*-w pracy nie wskazano wpływu między innymi: kroku czasowego (ilości zdjęć) rozdzielczość obrazu, wielkości ogniskowej, prostopadłości pola obrazu do aparatu fotograficznego na wielkości uzyskiwanych wyników,

- 5.4 Badania w skali laboratoryjnej przeprowadzone zostały dla prostych schematów zniszczenia: czteropunktowego zginania oraz jednoosiowego rozciągania. Brak jest analizy, np. wstępnych rozważań, jak zachowywało by się złącze podatne w bardziej złożonym stanie obciążenia.
- 5.5 Badania modelowe przeprowadzone zostały jedynie dla elementów prostopadłościennych o prostej (niekomplikowanej) geometrii, brak jest informacji, np. badań pilotażowych odnoszących się do badań dla elementów o innej geometrii (zmiennym przekroju, zakrzywionych), co byłoby odniesieniem do rzeczywistych elementów konstrukcyjnych.
- 5.6 Ograniczenie badań laboratoryjnych w zakresie temperatury, wilgotności oraz promieniowania, a co za tym idzie brak wyników symulujących pracę elementu w tzw. trudnych warunkach eksploatacyjnych uniemożliwia pełną ocenę przydatności zaproponowanego rozwiązania. Kluczowym jest tutaj brak badań starzeniowych, (sztucznego starzenia które mogą okazać się jednymi z kluczowych przy aplikacji analizowanego rozwiązania w skali rzeczywistej (do rzeczywistych elementów konstrukcyjnych) ze względu na trwałość wykonanych prac naprawczych.
- 5.7 W pracy brak nawet pobieżnej analizy ekonomicznej proponowanego rozwiązania złącza podatnego w aspekcie *nośność złącza-koszt jego wykonania* w porównania do rozwiązań realizowanych (możliwych do wykonania) z zastosowaniem innego niż polimery materiału.
- 5.8 Wyjaśnienia i doprecyzowania wymaga nazewnictwo oraz opis właściwości zastosowanych do badań materiałów. Powszechnie wiadomo, że poliuretany używane są do uszczelniania elementów konstrukcyjnych-iniekcja poliuretanowa jest typową iniekcją uszczelniającą. Natomiast to wykonywania połączeń o charakterze sklejającym używane są epoksydy-iniekcja epoksydowa jest wykorzystywana w przypadku klejenia uszkodzonych (zarysowanych lub pękniętych) elementów konstrukcyjnych. W omawianej pracy Autor wskazuje, że polimery, na przykładzie polimerów o nazwach handlowych PT i PS są materiałami które mają za zadanie nie tyle uszczelnić połączenie, co je skleić-doprecyzowania wymaga określania pojęć uszczelnienie/ wypełnienie/sklejenie oraz różnicowanie nazw poliuretan/polimer.

6. Uwagi szczegółowe

Poniżej zamieszczono uwagi szczegółowe odnoszące się do opracowanej rozprawy doktorskiej

- 6.1. strona 3: brak wyjaśnienia co oznacza typ PT i PS.
- 6.2. strona 13: brak konsekwencji w nazewnictwie, stosowanie zamiennie określeń polimery (strona 3) i poliuretany (strona 13).
- 6.3. strona 15: szczegółowych wyjaśnień wymaga ograniczenie badań laboratoryjnych w zakresie analizy procesów starzenia złącza podatnego oraz brak badań związanych z obciążeniem cyklicznym skoro w dalszej części przywołane są jako przykłady zastosowania tego typu rozwiązania prace naprawcze nawierzchni drogowych.
- 6.4. strona 25: dlaczego w przeglądzie literatury bardzo szeroko omawiana jest zastosowanie żywicy epoksydowej, natomiast w sposób bardzo ograniczony przedstawione zostało zastosowanie żywicy poliuretanowej.

- 6.5. strona 38: w jakim celu omawiane są w tak szeroko właściwości mechaniczne betonu (od strony 38 do strony 56).
- 6.6. strona 39 i dalsze: zastosowane, w tym przywołane jako pochodzące z literatury wykresy są w różnej skali i wykonane różną techniką co wygląda niestarannie.
- 6.7. strona 40: część wykresów ma podpisy (opisy i wyjaśnienia) anglojęzyczne co wymagałoby jednak zmiany, gdyż praca jako całość napisana jest w języku polskim.
- 6.8. strona 55: w pracy brak jest przywołania najnowszych publikacji dotyczących modeli numerycznych z zastosowaniem rys rozmytych, między innymi prac których współautorem jest Prof. Jerzy Bobiński.
- 6.9. strona 64: brak jednoznacznego podsumowanie i wskazania, który zdaniem Autora polimer (o nazwach handlowych PT i PS) jest lepszy i dlaczego.
- 6.10. strona 38: w jakim celu omawiane są w tak szeroko modele materiałowe polimerów (od strony 66 do strony 71).
- 6.11. strona 75: badania właściwości polimerów PT i PS zostały już wcześniej przeprowadzone i przedstawione w literaturze naukowej. W jakim celu są więc tak szeroko omawiane w rozprawie doktorskiej (od strony 75 do strony 90). Czy w przywołanych badaniach jest jakiś wkład doktoranta?
- 6.12. strona 83: badania modelowe wykonane zostały dla elementów betonowych wysokiej klasy: C1 (C30/37) oraz C2 (C40/50). Czy przeprowadzono badania kontrolne (rozpoznawcze) dla elementów betonowych wykonanych z betonu niższych klas oraz czy zmniejszenie klasy betonu wpływa na zmianę charakteru pracy złącza podatnego?
- 6.13. strona 115: jak została przeprowadzona weryfikacja wyznaczanych wartości wprowadzonego pojęcia energia zniszczenia? Czy to określenie jest przewidziane do stosowania tylko dla złączy podatnych, czy też możliwe jest do stosowania w odniesieniu do innych elementów konstrukcyjnych?
- 6.14. strona 125 (strona 126, strona 128 oraz strona 152): rysunki odnoszące się do wyników doświadczeń z zastosowaniem metody DIC są nieczytelne z uwagi na następujące niedoskonałości: nie wiadomo co oznaczają wartości X, Y oraz XY na poszczególnych mapach odkształceń (nie jest to wytłumaczone tekście rozprawy doktorskiej), ponadto dla poszczególnych odkształceń skale wykresów są różne w różnych chwilach czasowych, co uniemożliwia bezpośrednie porównanie wyników w zakresie map odkształceń.
- 6.15. uwagi dotyczące metody DIC:
- w jakim sposób wykonano kalibrację programu opartego na metodzie optycznej?
  - skąd wiadomo, co w rzeczywistości jest mierzone (jakie wartości odkształceń)? Dlaczego nie wykonano dodatkowych pomiarów (obliczeń kontrolnych), np. przy pomocy programu autorstwa D.J.White, W.A.Take oraz M.D.Bolton?
  - z jaką częstotliwością wykonywano zdjęcia,
  - z jakiej odległości wykonywano zdjęcia,
  - jak został sprawdzony wpływ rozdzielczości na wielkość wyznaczonych odkształceń,

- dlaczego nie została przeprowadzona dyskusja błędów, np. bardzo ważny wpływ ewentualnego braku prostopadłości promienia do płaszczyzny próbki?
- 6.16. strona 169: dlaczego w ramach badań parametrycznych nie przeprowadzono badań dla poszerzonej warstwy polimeru, wyniki badań modelowych nie wskazują ścieżki wyboru optymalnej grubości warstwy materiału tworzącego złącze podatne.
  - 6.17. strona 175: w jaki sposób w analizie numerycznej uwzględniony został wpływ gęstości siatki elementów skończonych na uzyskane wyniki.
  - 6.18. strona 169: dlaczego większość obliczeń numerycznych przeprowadzona została dla polimeru typu PT?
  - 6.19. strona 197: wnioski sformułowane są w sposób nieczytelny i mało przejrzysty, mają charakter opisowy, a nie jednoznacznych i czytelnych sformułowań inżynierskich, ponadto w podsumowaniu występują powtórzenia z początkowej części pracy w zakresie celu i zakresu.
  - 6.20. strona 203: we wnioskach bardzo ograniczone są spostrzeżenia końcowe dotyczące polimeru typu PS.

7. Wniosek końcowy

Przedstawiona do recenzji rozprawa doktorska świadczy o umiejętności samodzielnego formułowania i rozwiązywania problemów naukowych przez jej Autora. Pomimo sformułowanych i przedstawionych powyżej uwag krytycznych oraz wątpliwości należy stwierdzić, że Autor opiniowanej rozprawy doktorskiej przeprowadził badania, zarówno doświadczalne, jak i teoretyczne, na odpowiednim poziomie merytorycznym. Ponadto przyjęty program badań oraz uzyskane wyniki wskazują, że Autor posiada potencjał naukowy który należy rozwijać. W mojej ocenie Autor rozprawy wykazał się dobrą znajomością aktualnego stanu wiedzy w przedmiotowym zakresie oraz umiejętnością planowania i prowadzenia badań teoretycznych i doświadczalnych. Uzyskane wyniki pracy świadczą o jego dobrym przygotowaniu do samodzielnego prowadzenia prac naukowo-badawczych.

Biorąc powyższe pod uwagę stwierdzam, że recenzowana rozprawa spełnia wymagania stawiane pracom doktorskim przez Ustawę „O stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki” (Dz. U. Nr 65, poz. 595, z dnia 14 marca 2003 roku) i dlatego stawiam wniosek o dopuszczenie pracy mgr inż. Łukasza Zdanowicza do publicznej obrony.

 dr hab. inż. Maciej Niedostatkiwicz
 prof. Politechniki Gdańskiej